

Országgyűlés, országház, megye-kérdés, unió, új nemzeti színház, régi nemzeti színpad, buká kereskedők, kötetválasztás, hulló legyek, kapaszokó sasok, Dunacsatorna, vashíd, túróltó-testület, új lapok, kholera, házasság-irók, állatkert, költőtanács, vízvezeték, kóparti, városi kölcsön, és a többi és a többi.

Ez országos és fővárosi dolgok körül forog elmenek, szórunk s nyelünk, s mindháromnak bő vizet hozt malmára az ezen ősszel beállott tavaszi lendület, mely szellője.

Mennyi különféle fogalom! Mily furcsa egymásután-következés, mily mulatságos és intő kombinációja a véletlennek! mely kiskorú, ártatlan tollamban nyerte ezúttal tolmácsát.

Mintha csak álmos könyvet olvasna az ember, mintha félig álmodni is mindent!

Óh, az álmos könyv!

En szövegem böles mondásait, jövődöléseit és tündelő megfajtéseit bibliai malasztal töltöttek el.

„Káposztát enni — jó.”

„Pénzt találni — szerencse.”

„Perceket sirba ejteni — baj.”

Nincs-e mindebben meggyőző logika?

Mióta az elfajult emberi nem csak tündő dicsőségről s földi istenekről álmodik, Isten, az igazi Isten nem jelen meg többé álmában. A vallások hajdan népvezérek és proféták még megkülönbözteték szent sugalmával, s ezek aztán fényes arccal odaléptek a tömeg elé, s hirdették az örök igazságot, fenyegettek és dicsertek, fenyegettek és jutalmaztak. Ezen inspirált végrehajtót a legfőbb mennyei akaratnak s szerkesztőt a néphangulatnak kiszorították a divatos lap-szerkesztők, kik szintén fényes arccal, de bomlós igével magyarázzák a népnek a különféle igazságokat, a meggyőztetés istentagadását, vagy egyedül üdvözítő tanait azon megváltó hitnek, mely 1848 évvel született a Megváltó születése után.

De egyszerre szólnak s túlkibálják egymást, s meggyőződésünk fehér galambja, mely a tisztabúza gyanánt szórt egész- és felhivatalos konkolylyal jóllakott már, mérges véresévé vált, mely addig el nem

hallgat még éheznek. Vért, vértanúságot nem kívánunk, hanem búst, búst! Igazságot, igazságot! Ha elteltünk vele, megint előállhatnak a búzával, s mi újra galambokká leszünk. De tisztabúza legyen ám!

Most hírnökök és híradók a hon ellen a hazaért, a magyar sajtó a német nyomás megszüntetéseért, Lajtni túli cyclopszok ellen Lajtni inneni ötrösök, nemzeti vargák gross-oeszterreichische szuszterek ellen harcolnak. Kalapálnak az elmék, zúgnak s morognak a kedélyek; de a zaj tömör, messzeható, érehangú szózatú fog leszűrődni, s egy akarat, egy érzés, egy eszme diadalával végig harsogni a négy folyam országán! Igenis — aber nur a bisserl a Geduld, und a recht langes Leben!

Ott, hol a Sándor-utca kővé vált, háborgó tenzerhez hasonló járdáival, felkérte oly szerencsésen a hazafiság rögs palvátát, mely a megváltáshoz vezet:

magasra kavaró portellegek vonják magukra figyelmünket. Ezen utcában, szemközt az emlékek gazdag s adományban szegény muzeum keleti oldalával, szegélyezve a bájos öt pocsirta-utca rugalmas dombjaival s közvetlen szomszédjában egy enyv-grárnak, mely idegledő emanációival bájos ellentétet képez egyik bentos polgártársunk sülde- vagy ha ebből nem telik, magló-húst mérő székeknek, míg a kényelem vagy kényszerűség hátrahagyott művei, fölemagvaríthatlanul jellemezve a szittyva faj conservatív szellemét, az új alkotmányú sorompó tövében csak oly hiába várják a kiadót, mint várták azt hiában a kerítetlen udvar idejében: ezen utcában, hol eddig minden tíz esztendőben csak egyszer s ekkor is a mindenféle világító nappali csillagzat jószágos s ifjú kedvünknek verőfényes derűjében mertünk csak áthaladni, de mindamelllett azon szigorú elhatározással, hogy legelnezzük emberünknek sem fogjuk bevallani ezen, fiatal korunknak különben teljesen be sem tudható kihágásunkat; ezen utcában, mely nem tehet róla, hogy nincs valamely lengyelországi vidéki város szélén, ezen utcában, egy dohos kaszárnya helyére épül, még pedig a leg-lázásabb gyorsasággal azon ház, melyben a hon atyái fogják megvetni és meghányani az ország dolgaát.

Az Isten tudja miért, de különös ellenszenvem van ez utca iránt s meglehet igazságtalan vagyok. A muzeum királyi épülete, nagyságának s fonságának ellenére, nem bírta ezt az utcát megnevesíteni, s noha Festetics s Károlyi grófok ide építették palotáikat s itt van az előkelő lovarda is, jóllehet még több főúri épület akar hozzájárulni, hogy e térszéköl Paubourg

S Germain váljék: a canaille-jelöget nem fogják letörölhetni róla. Ez utca nem tudja hova legyen szégyenletében e szép házak miatt, s azt a benyomást teszi ránk mit a fuvágó, midőn szokatlán, uri szabású köntöst adnak rá. Schogy sem érzi jól magát benne, s nemtelen eredete csak annál kirívóbb lesz. Ez utca, ugyátszik már születésénél, a torzításnak volt szánva. „Főherceg-Sándor-utca!”

Egy krumplira rásütni hogy ananász. Miért e gúny vagy erőszak? Mily derek utca volna ez ha fagygyú-utcaának neveznék, mily szép utca volna, ha nem volna szép!

De nem elég a főrangú név és környezet, még az országháza is ide építik. Azonban ne kötözködjünk, s adjunk halat az égnök, hogy egyáltalában építőknek olyat.

Mint a biradalomban mindenütt, egy a rombolás műtétét itt is t o t o k végzik. E szelid faj megdönté Becc bástyáit, melyeket haragos vérű, kontyos törökök hasztalan vittak, s ártatlan pusztításukat itt is helyesen s alaposan eszközlik, szembetűnőleg keveset törődve azzal, jogaikat ki fogja képviselni azon házban, melynek építéséhez oly szorgalmasan hozzájárulnak? A követek ülése, az elnöki szék, az újságírók páholya, mind — mind még a levegőben vannak, pedig a főkbán készen is fekszik már beköszöntő beszéde egyik-másik képviselőnek, ki talán nem is lesz az. A falakat jó vastagra rakják, mert roppant örömszajok fogják megrengetni, magas ablakokat, hogy a világosság mindenholnan besugározhatassék; az akusztika kevésbé fontos, mert ott minden egyes szívben pompás visszhangra lel a szónok. Attól sem lehet tartani, hogy az 1861-diki megkönynyebbülés s a fejedelmi látogatás után, szerföltött sok epe s köny gyűlt volna meg. A legközelebbi országgyűlésen a tehertől megszabadult kebel nem fogja hosszas sohajokkal vesztetgetni a drága időt. Sokat, jól és gyorsan! Ez legyen jelszava a diétának.

Az idők kedvező fordulatát, hallomás szerént, nem kevesebb mint 81 új lap akarja megünnepelni. Az eszme megszületik két égő szivar közt fekete kávé mellett, meg is keresztelik „Igazi Honderűnek”, „Valóságos Honnak”, „Föltámadott Reménynek”, „Ébredő Hajnalnak”, stb. stb. A találó neveknek bővében vagyunk, de a találó, azaz találkozó kiadónak nem, noha mindgyűzők vagy három lapot akár megindítani. A nevezetesebb politikások csak úgy nőnek ki a földből, s csipasz szárnyukat szétterjesztve, főlugranak valamely

lyik alacsony kerítésre s hatalmasan elkezdnek kukorékolni. Az ördög sem hitte volna! Eddig derék írások, patikáros legények, ügyvéd bojtárok, sülde orvosok voltak, s most nem férnek meg bőrdűkben. Azt hiszem, hogy az utcán találkozhatunk most egyes emberekkel, kik nem akarnak lapot szerkeszteni. Itt is be akar csapni az a veszedelem, mely az utóbbi összeírás alatt látogatta meg szegény Debreczen városát, hol nem kevesebb mint 1200 ember iratá be magát író gyanánt? A vidék, különösen a megyei székhelyek irástudói sem fogják tétlenül áldásban pihentetni kardbíró kezüket, s lesz — ha az Isten úgy akarja — ötvenkét vidéki lapunk, melyek mindgyűzők a legesodálatosabb argumentumokkal fogják bizonyítani nélkülözhetlen voltát. Mi nem kételkedünk rajta, de nem is fogunk előfizetni.

Tegnap este egy lapnak halotti torát s születési ünnepét ültük meg egyúttal. Az „Ország tükre” meghalt, éljen „Magyarország”! Az elmés szerkesztő, ki barátait „szerény” vacsorára hitta meg, jól ismeri az embereknek gyomor alatt lappangó szívét s bir qualificatióval a politikára. Először azt a gyomrot kell meghódítani szelleműs borokkal, kedélygazdag sörrel, tömör peccenyével s foszló téstással, a többi, a lelkesedés, meggyőződés, a fájdalom! végül a toast is, magától jó. S jött is, uram, mint a jégeső. Az új vállalat apái a „profétához” címzett szerkesztőségbe híttak meg bennünket, s miután oly szerencsések, hogy kezdve az „Idők Tanúja”-tól le a „Pesti Napló”-ig, a sajtó minden iránylatú vitézei kaptak jó éjszakai jókalkulál birnak, a szoba megtelt vendéggel, szívünk megelégedéssel, s poharunk sörrel. A halálban és sörben egyek vagyunk s apró véleménykülönbségeket szívesen elnézünk egymásnak. Az asztal körüli elhelyezkedés is csak amúgy találomra ment, különben oólatosságot kellett volna keresnem a véletlenben, mely megértető velem, hogy én igen távol vagyok Dobsától, s hogy a „magyar izraelitától” Lonkay Antalig il n'y-a qu'un pas. Ad vocem „magyar izraelita”. Ez is föl akar támadni halottaiból. Míg élt, a keresztet búzta s olvasott, mert megváltója nem akadt. Tán az ő s azok számára, kiknek oólectív nevét viseli, megérkezett a Messiás most. Sokan reménylik, hogy az emancipatio szóba sem fog jöni. Ezt szeretnék legjobban a zsidók ellátni — s a zsidók. Persze különféle indokokból. A zsidók emancipációját egyáltalán kérdés tárgyává tenni, bántó s ellenkezik az emberi méltósággal. E kérdés megoldása az általános egyenlőség kihirdetése

által, kényelmes és, — nagylelkű; sőt bátran állíthat-
nám...

— Szörnyűség! Hát mi ez? Vezércikk, toaát vagy előleges országgyűlési beszéd? Nem ül le mindjárt s eszik iszik szépen, mint ez az ilyen kinőtt tárcacikk-íróhoz illik is? Nézze meg az ember!

— Köszönöm apai foddását oh szerkesztőm s annál nagyobb megilletődéssel, mintán nem soká fogom már szedegethetni érett elméjének arany szőlőszemeit. Csak lett volna ott közöttünk! Mily elégtetelt érzett volna! Oh, korlátolt fölfogás! Merő kacérságból ostoba toaast mondok, s ez emberek — középszerűnek tartot-
ták. Hanem aztán érte is ~~am~~ a sok nyilvesszó a „Bécsi Híradó“ egyetlen képviselőjét; alig tudtam hova lenni a sok elmésségtől, már mint az enyémtől, melylyel ri-
postírozhattam volna. De magamnak tartogatám s megszólam falatimat, ittam rá s Önre gondoltam. Jezsó, tudja a mi Jezsónk, ki oly megdöbbentő ötletekkel ré-
mesen bevilágított pohárköszöntéseket tud mondani, shakespearei hallgatagságba burkolózott ez este, s a mit ott, mogorván ülve több kiűritett üveg mögött, angolul gondolt magában, ezt csak ő tudja s a nagy William. Néhányszor mosolygott is, s e mosolytól meg-
nedvesült szemem.

Egészben vére e mutatványszámmal meg voltunk elégedve. Vezércikk gyanánt izes vesepecsenye szere-
pelt, s a beköszöntőhöz méltók valának a regény, tár-
ca s egyéb cikkek is, melyek közül egy régi magyar költeményt, a „turóscsuszát“ nagy lelkesedve költöttük el. Minden friss volt, étel, kedv s vállalat, csak a bor volt ó s azon barátság régi, melyet Balázs Sándor iránt érzünk. Legújabb vállalata csakugyan arra van hivatva, hogy korszakot teremtsen a magyar újságírodalomban. Nagy, képes politikai heti lap, olcsó árral s gazdag tartalommal! A rajzok is fölségesek, egy kevéske tej-
fől azonban nem ártott volna a hegyébe; az újdonsági rovat kitűnően van szerkesztve, csak hogy nem szelelt mindegyik, hanem ez így szokott lenni régi szivarok-
nál. Politikai meggyőződésimet illetőleg a pragmatikus borradalmat nem tartom különválasztandónak az új bor, azaz új kor, új for — — — — —

(Tisztelt olvasóim! Bocsánatot! Náday Ezüstös barátom, ugy látszik, nagyon szívére vette barátja lap-
jának lelkes ajánlatát s kissé többet akar a jónál. Ön pedig Balázs ur, szeresse barátit, de ne részegítse le-
őket.

Szörk.)